

70-БІЛІОНОВИЙ БЮДЖЕТ НА ОБОРОНУ

Вашингтон, 3 грудня. — Сподіваний податок від чистих заробітків, обрахований президентськими радниками на три з половиною біліони доларів, підвищила палатна комісія способів і засобів до \$4,600,000,000, тобто на \$1,600,000,000 більше. Податок буде мати силу від 1 липня 6 р. якщо на це згодиться сенат. Голосування назначене на вівторок.

У п'ятницю 1 грудня президент передав до Конгресу домагаючі на ухвалення нових вісімнадцяти біліонів на озброєння. В цій сумі знаходиться теж додатковий видаток на вироб атомової бомби. Все те придумане з уваги на нову війну, яка вибухла між Червоною Китаєм і Америкою, коли комуністичні китайці вирушили до Кореї на знищення армії Об'єднаних Націй. Разом з давніми ухваленними видатками самий

милітарний бюджет на біжучий фінансовий рік дійде до кругло 42 біліонів доларів. Якщо до цього додати ще цивільні видатки, то усього бюджет нації буде вносити 70 біліонів доларів. Це дасть спроможність прискіпати продукцію всіх матеріалів, потрібних на війну і для цивільного життя в часах національної необхідності.

Боротьба проти напасників мусить йти далі.

Незвичайно важливе послання передав президент Конгресові вперше з домагаючі нових видатків у п'ятницю 1 грудня. Він пригадав, що американські війська разом з іншими військами Об'єднаних Націй, які опинилися в Кореї, борються за волю і проти тиранії, за право і законний лад, а проти брутальної агресії. Якщо б вороги миру не зазнали спротиву вони були б розвіяні надії, на справедливий і тривалий мир. Крім того наша власна свобода загрожена так, як і свобода корейського народу. Тому ми не сміємо вступити з Кореї. Ми знаємо, що бій іде за пережиття свободи по всіх усях. Якщо вільні народи не стануть разом до бою, то пропаде надія на мир. Від самого початку було ясно, що напад був підготовлений поза Корею, а тепер участь комуністичних китайців з'явилася зовсім нагледна. Ця агресія підготували китайці, обдурені або приневолені Советською Росією і тим дали притяку до третього світового війни. Ми не маємо іншого вибору як тільки послати нашу оборону. Для оборони треба не тільки гроша але й підвищення армії до яких три мільйони вояків.

Винайдено прилад для оживлення серця

Клівленд. — Американська Колегія Грудних Лікарів виявила, що винайдено прилад, який може в деяких випадках привести до життя людей, яких вже призначено „мертвими клінічно“. Машини вживаю з успіхом на псах, а тепер вона находитесь в шпиталі Геймана в Філадельфії для випробування її на пацієнтах, якого серце вже перестало бити, отже він „клінічно помер“. Як що б спроба вдалася, тоді є надія на продовження життя соток осіб, які вмирають передчасно від серцевих недуг.

ПОВІТРЯНІ СИЛИ ЗАКЛИКАЮТЬ 10,000 РЕЗЕРВНИХ ОФІЦЕРІВ

Вашингтон. — Команда повітряних сил оголошує нинішні покликання на воєнні виправи кілька тисяч других резервових лейтенантів впродовж теперішнього року. Вправи будуть обійматися довгі походи і інші спеціальні завдання. Головною силою будуть наймолодші випускники, яких число вносить коло 10,000.

ПОБОЮЮТЬСЯ ХВИЛЕВОГО БЕЗРОБІТТЯ ПІДЧАС ПЕРЕМІН

Урядовці, відповідальні за мобілізацію країни на воєнний лад, признають, що найближчий місяць може принести деякі признаки безробіття, бо треба увести в життя нові постанови про перемену в продукції. Виключення різних матеріалів з цивільної продукції обмежить засяг в цивільних підприємствах, доки не будуть переменовані на воєнні установи. Тому, що світове положення стало таке, яке воно є, виявилася потреба перемену вже розпочатих проєктів на свіжі.

НАЗНАЧЕНИЙ ГОЛОВА ЦИВІЛЬНОЇ ОБОРОНИ

Вашингтон. — Не вижидавши ухвалення законопроєкту про цивільну оборону, переданого Конгресові минулого тижня, президент Труман, на підставі воєнних повноважень, назначив колишнього губернатора Флориди, Миларда Ф. Калдвела, адміністратором цивільної оборони. На підставі півнів адміністрації він матиме широку владу для координації цивільних оборонних агенцій, планованих федеральними і стейтовими установами. Цивільна адміністрація оборони існувала досі в рамках Кравської Ради Безпеки Ресурсів під проводом Джеймса Вадворта. Новий голова цивільної адміністрації буде незалежним, доки не буде ухвалений закон. Тому й урядовці Калдвела буде тільки тимчасове.

З уваги, що в Конгресі накопичилося незвичайно багато справ, стало самозрозумілим, що Конгрес мусить зрезигнувати з надії на покінчення своїх справ у недалекому часі. Кажуть навіть, що не буде часу на Різдвяну передішку між теперішнім і новим Конгресом і що теперішній Конгрес радити, доки не збереться новий.

В АМЕРИЦІ

Сцени з обличчями оповідають про народження Христа будуть зображені в місті Плимут у стейті Індіана, від 17 грудня до 1 січня. Коло 80 фігур, величини людини, будуть поставлені на площі перед судовим будинком.

Аргентина схилювала візи на паспорт для американських туристів. Президент Перон хоче в такий спосіб заохотити туристів з США до відвідування його країни.

Сенатор Артур Г. Ванденберг, один з провідних республіканців, підняв знову до шпиталю. Він перебував недавно від операції і тому його вишлювання призначене.

Католицькі ветерани домагаються висили домоги для Югославії в часі теперішньої кризи. В заміну вони хочуть добути релігійної рівноправності в тій країні.

Український фермер з Альберти, Іван Люк, виграв 13 листопада світовий чемпіонат за найкращі зразки пива на Королівській Зимовій Виставі в Торонто. Він здобув перше місце минулого року і затримав його досі.

ПЕРЕД НАРАДАМИ ПРЕМ'ЄРА АТЛІ З ПРЕЗИДЕНТОМ ТРУМАНОМ

ЗАГРОЗА НОВОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ ПРИЧИНОЮ ПРИЗДУ БРИТАНСЬКОГО ПРЕМ'ЄРА ДО ЗДА

Лондон, 4. листопада. — Британський прем'єр Клемент Атлі, маючи за собою майже абсолютну підтримку всього англійського народу, відлетів вчора літаком до Злучених Держав на спеціальну нараду з президентом Труманом, в обличчя викликаної комуністичної інтервенцією в Кореї міжнародної кризи та загрози нової світової війни. Попереднього дня прем'єр Атлі відбув довші наради з французьким прем'єром Плевеном і міністром закордонних справ Шуманом, як теж з членами свого уряду. Виїжджаючи до Вашингтону, прем'єр Атлі висловив переконання, що його візита поглядів з президентом Труманом може в результаті „принести тільки користь справі, яку ми всі маємо на серці: мир у світі“. Прем'єр додав, що він не втрачає оптимізму щодо таких можливостей. Під час наради з французькими державними мужами була виринула теж думка есентуальної поїздки до Вашингтону теж французького прем'єра, але Плевен вважав, що наради прем'єра Атлі і президента Трумана матимуть більше „приватний“ британсько-американський характер і що „якщо результати може наступити конференція „трех великих“, або есентуально теж нова зустріч чотирьох великих держав на найвищому рівні. — Разом з прем'єром Атлі виїхав до Вашингтону 17 його політичних, військових і господарських радників, включно з імперським шефом штабу, — маршалом Слімом. Безпосередньо перед від'їздом прем'єр Атлі відбув ще наради з міністром закордонних справ Бевіном та канцлером скарбниці Гейтс-Клоком. Останнього характерною цією поїздки прем'єра Атлі до Вашингтону можна б вважати заяву британського міністра оборони Шінвела, який твердив, що „наші цілі (в Кореї) повинні залишитися обмежені в своєму характері та, щоб не сталося, ми не повинні робити нічого такого, що могло б нас призвести до конфлікту з Китаєм“. Прем'єра Атлі і його групу сподіюється у Вашингтоні вже сьогодні.

БРИТАНСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР КЛЕМЕНТ АТЛІ З ПРЕЗИДЕНТОМ ТРУМАНОМ обговорюватимуть знову спільну акцію для вбереження миру в світі, у зв'язку з кризою, яка наступила після „явної і моторичної“ комуністичної агресії в Кореї. Прем'єр Атлі прибув до Вашингтону після наради з французькими державними мужами та зі своїм урядом. Його поїздку до Вашингтону одобрив також американський Консервативний партія з Ванстоном Чорчлом як „важливий“.

ФРАНЦІЯ І АНГЛІЯ ОДНОЗГІДНІ ЩОДО МИРУ, АЛЕ ПРОТИ НОВОГО МЮНХЕНУ

Париж, 4. грудня. — Французький прем'єр Плевен і міністер закордонних справ Шуман, повернувши з Лондону, де відбули наради з прем'єром Атлі перед його від'їздом до Вашингтону, ствердили, що вони досягнули „основного порозуміння“ в усіх справах, і тому теж було зайво міністрові Шуманові прилучуватися до поїздки на наради з президентом Труманом. Першим з цих основних порозумінь мало б бути бажання докласти всіх зусиль для пологдження теперішнього корейського конфлікту, але не коштам „миру за всяку ціну“, за прикладом колишнього договору з Гітлером у Мюнхені. До дальших справ, в яких досягнуто британсько-французьку одностигність, мали б належати: справа завершення західно-європейської оборонної підготовки та включення до неї Німеччини, як теж дальша американська допомога європейським господарствам. Франція зокрема обстоює думку про необхідність нових великодержавних розмов з Советами, хоча це вона вже узалежнює від думки американського і британського урядів. Стверджується, що французький і британський уряди не тільки не залишать Злучених Держав самих в їхній теперішній політиці, але й оминатимуть всього того, що могло б викликати хочби саме тільки враження непорозуміння та можливість розколу в західному таборі.

ПРЕЗИДЕНТ ВСТАНОВЛЯЄ НАПРЯМ ПОЛІТИКИ З ГОЛОВНИМИ ДОРАДНИКАМИ

Вашингтон, 3 грудня. — Президент Труман нараджувався з своїми головними радниками в справі положення на Далекому Сході впродовж п'яти і пів годин вчора, щоб бути готовим на конференцію з прем'єром Великобританії, Клементом Атлі, коли він приїде до Вашингтону в понеділок ранком зі штабом своїх радників. Дві години нараджувався Труман з секретарем стейту Діном Ачесоном, секретарем о-

борони Джорджом К. Маршалом і головою об'єднаних генеральних штабів, ген. Омаром Н. Бредлі. Потім же відбув нараду з своїм спеціальним радником в політичних справах, В. Аверелом Гарриманом. Окремі наради відбулися в департаменті стейту, у яких брав участь Ачесон, провідники конгресових комісій закордонних справ обох партій і підсекретар Джеймс Е. Вебб. З сенатських провідників явилися: Там Конналлі, голова комісії закордонних справ і сен. Александер Віль, республіканський член цієї комісії. Секретар президента, Чарльс Росс, виявив, що на конференції президента обговорено Корейську війну з кожного боку, однак він не сказав, як цю справу вирішено.

● Президент Труман назначив 12 осіб до ради для виконання Четвертої Точки з його інаугураційної промови. Ліста імен складена з різних професій.

560 ДОЛЯРІВ НА НАРОДНІ ЦІПІ З ЛИСТОПАДОВОГО СВЯТА В ЕЛІЗАБЕТ

Елізабет, Н. Дж., 4. листопада. — Вчора в цій невеличкій українській громаді відбулося традиційне Листопадове Свято, на якому теж з традиційною прикладністю в жертвенності зібрано 560 доларів на народні цілі. Святом, попередженим відповідними відправами в місцевій церкві, проводив п. Пінковський, вступило слово вголови о. Л. Чапельський а святочну промову сказав п. В. Мудрий. До збірки промовляв і п. переводив п. Р. Слободян. В концертній частині програми виступили два хори: Хор Молоді в Нью Джерзі під проводом Юрія Кириченка, мол., та хор „Трембіта“ з Ньюарку під проводом п. Добоша, як теж діти місцевої української школи під проводом сестер служебниць. Місцевий дяковчитель п. Р. Левинський відспівав баритонове сольно. Свято відбулося в місцевому Народному Домі в принаємності понад 200 осіб.

АМЕРИКАНСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ СКЛАДАЄ СВОЮ ПРОГРАМУ ДЛЯ ОБ

СВОВОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City-3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREPLATA:	SUBSCRIPTION RATES:
Ha рік — \$10.00	One year — \$10.00
Ha рік — \$5.25	Six months — \$5.25
Ha рік — \$2.75	Three months — \$2.75
В Джерсі Сіті і закордоном:	Foreign and Jersey City Rates:
Ha рік — \$12.00	One year — \$12.00
Ha рік — \$6.50	Six months — \$6.50
Ha рік — \$3.50	Three months — \$3.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОВОДА". P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПЕРЕСТОРОГА ТРУМАНА

Не віримо, як і досі не вірили, щоб якісь словні перестороги навіть такої потуги, як Злучені Держави, могли спинити Москву від її походу на завоювання світу. Проте доводиться нам часто про такі перестороги писати, бо ж годі їх поминати мовчанням, коли про них згадує цілий світ і коли вони походять від таких визначних осіб, як президент Труман, чи секретар стейту Ачесон.

Радіова промова Діна Ачесона на тему "стратегії волі" не мала нічого "вибухового", але якраз тому холодної уми прив'язують до неї особливу увагу. Кажуть, що це було останнє звернення до комуністичного Китаю, щоб ще в пору опам'ятався і перестав бути сліпим знаряддям політики Кремля. Зате заява президента Трумана в справі атомової бомби, яку він виявив перед американськими журналістами в часі пресової конференції, мала вже інший характер. Вона облетіла цілий світ і всюди викликала реакцію, включно з американськими провідниками і американським народом.

Президент Труман уже раз увійшов в історію в цьому розумінні, що дав дозвіл на викидання атомової бомби у війні з Японією. Тому годі ставитись легковажно до його теперішньої погрози, себто до есентуального уповноваження ген. МекАртура до такого самого бомбардування червоного Китаю, якщо Мао не відтягне своїх військ з Кореї й не захочає агресії. Ця пересторога, як усі згідно її розуміють, відноситься одночасно: до Китаю і Росії. Президент Труман ще підкреслює, що він далі згідний до переговорів, але тільки в такій цілі, щоб настав "справедливий і мирний світ".

На заяву Трумана і Ачесона китайський комуністичний офіцій — як повідомляють з Гонг Конг — zareagував у такий спосіб, що поставив Злученим Державам та Об'єднаним Націям три вимоги: Забрати всі війська Об'єднаних Націй з Кореї; відкликати Сьому Флоту Злучених Держав з Формози, а також і в Об'єднаних Націях для представника комуністичного китайського режиму.

Така ситуація. Військовий знавець, Генсон В. Болдвин, вернувшись з поїздки по Кореї, Японії, Формозі, Гонг Конг і французьким Індокитаю, пише в Нью Йорк Тайме таке: "Злучені Держави переживають сьогодні найбільшу небезпеку за весь час свого існування. Мілітарне, економічне й політичне знищення Західної цивілізації, як теж і нашого американського способу життя з певною можливістю, якщо небезпека зі Сходу не буде зустріта зі сміливістю, уявленістю та об'єднаними силами". Він твердить, що в часі подорожі переконувався, що є тісний зв'язок між Москвою і Пейпінгом та що існує величезна китайська воєнна сила, підтримувана Росією. Болдвин перестерігає теж перед війною з Китаєм, якої ніяк не виграємо. Ця ж країна дає кожного року мільйон нових рекрутів! Політика Сталіна і Мао є сьогодні ідентична. Рахувати, що можна перетягнути Мао уступками на бік Злучених Держав, є фантазією. Усякі концесії тільки погіршають американське положення на Сході, а до концесій Болдвин зараховує: залишення Америкою Кореї чи Формози, чи теж призначення місця в Об'єднаних Націях представникам червоного Китаю. До цього Болдвин додає ще таке: Пам'ятаймо, що в боротьбі з комунізмом як світовою загрозою Західна Європа є найважливішою стратегічною територією, але боротьбу можна програвати вже в Азії, якщо не поступимо там зручно й не будемо сильними".

На такому тлі атомової бомби, про яку говорив Труман, набирає великої серйозності. Тому про неї й так широко тепер заговорили.

У ВИРІШАЛЬНУ ХВИЛЮ

Останній драматичний розвиток в міжнародних відносинах, зв'язаний з "явною і потайною" комуністично-китайською агресією в Кореї — як це заявив американський представник в Раді Безпеки — є для найменшого несподіванкою для українців. Українці бо краще за всіх знають, і з власного досвіду, що большевизм ані не виходить, ані одобрити, ані замирити. Якби поступив світ і не робив би, скільки доброї волі і угодовства не виявляв би, він ніколи не зможе налагодити співжиття з комунізмом, як не можна погодити води з огнем. Тут проблема може бути тільки часом абсолютно неминучого кінцевого удару.

Українці це, безперечно, знають і тільки дивно, що вони не можуть зробити з того практичного висновку. В цьому думасмо про українську еміграцію та українських громадян інших країн. Бо якщо б всі наші зусилля і починаючи йшли власне під цим кутом, то ми не мали б сьогодні хай і дещо притишеного, але все ще помітного партійного розгарту, наші фонди на народні цілі не обмежувалися б до десятків тисяч, але досягли б великих сум, ми мали б багато менше всьляких особистих і партійно-групових амбіцій, ми творили б одну справді сцementsовану одностайну спільноту, яка різними шляхами, але солідарно і наполегливо змагала б до одної мети.

Як мається в загальних рисах українське положення у світовому світі в теперішню вирішальну хвилину, або безпосередньо перед нею? Останні інформації і спостереження зі Західної Європи не дають багато причин до оптимізму. Виправді, партійництво там вже дещо притихло, але це не тому, що люди прозріли і опам'яталися, але головно тому, що попередня еміграційна маса перестала існувати. Багато повнідило до інших країн, між ними теж чимало колишніх "стовпів" партійної боротьби, багато пробує або мусить включитись в місцеве життя, а частина така побачила і переконалася в нікчужності словесного патріотизму без відповідних діл. Як йдеться про українські міжнародні виступи на європейському терені, вони тепер мусять теж дещо оглянутись з тих пересудів та розгарту, в яку їх загнали були такі ж самі українці в своєму внутрішньо-партійному застпленні. Національна Рада та її Виконний Орган без сумніву могли б були проробити велику роботу, якщо б не було доведено їм зачинати вже після цього, як закордонний світ був цілком здезорієнтований в питанні української репрезентації. А підирна робота проти цих інституцій все ще продовжується і переважно тим самими елементами, що з власних амбіцій та політичної неграмотності і короткозорості навіть при цьому патріотизмі могли б занепасти цілу українську справу.

На такому тлі українських обставин в Європі вирізно зарисовується завдання українців на американському континенті, зокрема в Злучених Державинах була нанесена поразка 1-го травня 1920 р. з улюбленим Київ. Там розташувалась залогою VI-та стрілецька Січова дивізія. (Ця дивізія тимчасово була придільна в оперативному відношенні до III-тої польської армії. Одною із бригад цієї дивізії командував полк. Р. Сушко, збитий в квітні 1943 р. у Львові). Командував цією дивізією генштабу генерал-хорунжий Безручко.

Десь 24-25 травня до Києва приїхав в Головний Отаман Військ УНР, Симон Петлюра. З приводу цього на Софійській площі була улаштована парад українських і польських військ. Головний Отаман із своїм найближчим оточенням стояв біля пам'ятника гетьмана Богдана Хмельницького. Військами на параді командував польський генерал Ридз Сміглі. (Після смерті маршала Пілсудського — диктатора Польщі). Підійшов до Симона Петлюри, він зупинився в трьох кроках і відправив йому, як Голові Української Держави. Після того пролунала команда, і під звуки браурного маршу військової духової оркестри української і польської військ

жахав, в цю вирішальну хвилину. Звичайно, теж наші відносини ще далекі від ідеальних, теж у нас є багато всьляких недомог, але вони не є засадничого порядку. Крім того, у нас є відповідний і безспірний авторитет Української Конгресової Комітет. Теж американські українці мають кращу базу і більшш можливості повести свою акцію з користь українським визвольним змаганням в двох головних напрямках: внутрішньо-українському і міжнародному. В першому випадку ставнище американських українців виразно з'ясоване: український нарід сам вибере собі свою репрезентацію, як мати на це можливість. На еміграції його найширшим представництвом може вважатись тільки Українська Національна Рада та її виконний орган. Це же далеко не значить, що вони є ідеальні в своїй теперішній побудові та в своїй роботі, але тоді теж завданням всіх українців є не розбивати і нищити їх, але всьляко допомагати їм до такого ідеалу зближитись. Цілість української проблеми на еміграції не можуть репрезентувати поодинокі групи, без огляду на їх масовість чи твердження про зв'язок з Воюючою Україною. Факт, що вістку про смерть команданта УПА, ген. Чуприн-

ки-Шукевича, одержано аж після восьми місяців, суперечності на тему того зв'язку, як і з'ясоване в останньому "Зверненні до всієї української еміграції", становище Воюючої України до проблеми української еміграції та її завдання тільки підтверджують попередню тезу щодо української репрезентації на еміграції.

Але тоді, як можливість цієї української репрезентації в Європі всьляко і з різних причин обмежені, американські українці мають незрівняно більшш можливостей своїми засобами і способами допомогти українській визвольній справі теж на міжнародному терені, головно в самій Америці, що нині є центром світових рішень. Сьогодні ми є теж в тому кращому положенні, що до такої роботи можна використати більшш сил і матеріалів. Немає теж морок як це робити, бо ця акція тут вже має свій великий досвід і традицію. Головне чого потрібно, це засобів, це багато більшш фондів, ніж ними УККомітет розпоряджася тепер. Під цим оглядом справа тепер вже налагоджена у формі Національного Фонду. Основне тепер належить від широкого загалу нашого громадянства. Його дальша активізація і консолідація навколо УККомітету без сумніву допоможе виконати те велике завдання, яке в теперішніх обставинах накладало на американських українців їх історична місія в цій вільній країні.

Найпекучіша проблема Азії

Успіхи комунізму в Азії зовсім не випадкові, як не випадок рішав про перемогу комуністичної революції в колишній майже феодальній Росії. Обсервуючи просування комуністичних армій і в Китаї, і в Кореї, можна було б зважати, що червоні несли перед собою клич визволення селян від утиску й експлуатації феодальними землеволодінцями, а за собою переводили в життя новий закон землеволодіння. Розуміється, що ні китайському, ні корейському селянству невідомо, що це нове землеволодіння дуже часове і скоро заміниться буде колективізацією. Та видиваючи цю найбільш болочу проблему Азії, комуністи — не зважаючи на те, як її хотять полагати — задовляються передовсім її своїм успіхом. Бо Азія потребує найбільше земельної реформи, потребує її негайно та більшш доцільно, як її можуть дати комуністи. Хоч і нові провідники Азії, які йшли на політичну арену після закінчення другої світової війни, це вишкодені в марксистській доктрині комуністичні фанатики, і хоч видивити вони завжди актуальні в Азії клич проти колоніалізму — впроваджуючи рівночасно новий і гірший рід колоніалізму у своїх країнах — то найгіршіша причина комуністичної сили в Азії це азійське селянство: найбільше, постійно голодуюче азійське селянство. Національні режими відклали земельну реформу і в цьому їхньому зволіканні їхня трагедія і небезпека для цілого світу.

Американська політична думка вже від давна голосить, що поборюючи комунізм в Азії, не можна ставати проти видивитих комуністами земельних реформ в Азії. Що більшш американські політики докладають усіх зусиль, щоб таку реформу в Азії перевести. Ще в 1948 році разом з Допомоговим Актом для Азії створено Об'єднану Комісію для Відбудови Села (Джойнт Комішн он Рурел Реконстракшн — т. зв. Джей Сі Ар Ар), що відповідає європейській І Сі Е

Народи світу можуть мати хліб і свободу

Написав Волтер Грін

Голова Об'єднання Робітників Автомобільної Промисловості Америки

Це є стаття з серії статтів про важливі сторони сьогодишнього життя в Америці, написаних видатними американцями в зв'язку з рухом „Листів з Америки“.

Якщо ми хочемо забезпечити у світі мир і зникнути всі сліди тоталітаризму та імперіалізму, то ми, американці, повинні допомогти іншим народам добитися повної міри економічної та соціальної справедливості. Тільки на такий підставі ми можемо сподіватися на їх лояльність, бо без підтримки народів світу ми не спроможемося перетворити холодну війну у позитивну працю для миру.

Треба ясно усвідомити той факт, що соціальний та економічний прогрес є головною зброєю у боротьбі проти комунізму. В своїй промові на Національній Конференції для Вивчення Церковного і Економічного Життя, що відбулась у Дітроїті в лютому цього року, я підкреслюю, що думку, сказавши, що Злучені Держави повинні застосувати християнство, так само, як вони застосували науку, щоб знайти моральний еквівалент до водневої бомби. Ми досягли того, що знаємо, як можна зруйнувати світ, але ми досі не досягли почуття моральної відповідальності, що могла би застосувати це знання для досягнення миру. Ми знаємо як розколотися атом, але ми досі не навчилися — як годувати голодних, коли в світі існує перепродаж харчів.

Злучені Держави уже багато зробили, щоб допомогти вільним державам у їх економічній відбудові та покращанні умов життя. А проте я часто висловлювався за те, що ми могли би робити значно більше, значно систематичніше і ефективніше. В своєму листі, написаному до Трумана в липні цього року, я пропонував програму з дев'яти точок для всесвітнього „мирного наступу“. Я пропонував, щоб Америка видала трильйон доларів у сто-річну програму, яка б забезпечила доброту у світі і позбавила б людство від комунізму.

За цим планом, Фонд Об'єднаних Держав, до якого Злучені держави давали б щорічну вкладку, так само, як і інші країни, допоміг би розвивати і поширювати економічні ресурси і можливості держав-членів, а також допомагав би підняти життєвий рівень, виключаючи харчів, житлових умов, здоров'я і освіти. Мала б бути створена установа, що затримувала б учених, які працювали б над розвитком і застосуванням атомової енергії до мирних цілей. Це все проводилося б в межах певних заходів безпеки, що були б необхідні, якщо одна, або більше держав відмовилися б взяти участь у загальному роззброєнні й інспекції.

Такий смисловий план був би дорогим, але його наслідки були б варті витрат. Злучені Держави можуть дозволити собі дорого заплатити за мир. Ми повинні показати свою готовність не стояти за ціною, коли йдеться про наші змагання забезпечити в світі почесний і тривалий мир.

В Америці, так само як і в інших демократичних країнах, вільний робітничий рух відіграє велику роль у боротьбі проти комунізму і у змаганнях за мир через справедливості, як економічну, так і соціальну. Вільний труд є продуктивніший ніж рабський. Вільний

труд Америки переміг гітлерівську рабську працю. Він і тепер перемагає рабську працю і перемагатиме завжди. В Міжнародній Конференції Вільних Профспілок, заснованій в Лондоні в грудні минулого року, американське робітництво співпрацює з вільним робітництвом інших країн, у глибокому переконанні, що за демократичного устрою люди можуть мати і хліб, і свободу. Вільні робітничі союзи протестують проти всіх форм імперіалізму. Вони протиставляють комуністам-робітникам агресивну програму соціально-го прогресу і роблять все, що є в їх силах щоб вивести їх з тіні комуністичної конспірації на сонце демократії.

У наших змаганнях за прогрес і мир у світі дуже важливо згадати світ з фактами про Злучені Держави та про їх політику. Особливо важливо поширювати правду про американський робітничий рух. Всі ми знаємо, що за останні десятиріччя становище робітників в Америці дуже покращало. Робітничі союзи роб-

лять все можливе, щоб це покращання про до вжувалося. Вільний робітничий рух багато зробив не тільки для робітників, але й для всієї країни. Робітники інших країн повинні мати нагоду про це довідатися.

Я був радий, як довідався, що мільйони американських громадян, роджених закордоном, або від батьків чужинського походження, тепер відіграють велику роль у „Поході за Правду“, що відбувається тепер у нашій країні. Вони багато допомагають своїми листами, що часом пишуть до своїх друзів та рідні закордоном. Говорачи правду про Америку, так як вони її знають з особистого досвіду, пишучи звичайні щирі листи, вони допомагають руйнувати упередження, з'ясувати непорозуміння і протистояти анти-американській пропаганді. Такий контакт людини з людиною є дуже ефективний і дає великі наслідки, якщо багато американців приєднаються до цієї акції і проведуть її протягом досить довгого часу.

Тепер у світі постає велике питання: як організувати суспільство з певною економічною безпекою, не порушуючи свободи. Я переконаний, що це можна зробити, коли американський народ матиме сміливість взяти на себе керівництво цією справою.

Речі — на які слід звернути глибоку увагу

Два або й три роки перебування в країнах Нового Світу, ще й досі, не запізнали нас як слід з Америкою.

Новий Світ для багатьох „terra incognita“ (незнана земля). Розглядаючи знання історії Америки, загальні досі приєднується неправдивих зрештою, вісток європейських шкільних підручників, що ця країну першим відкрив Колумб.

Слід зазначити, що якраз тут криється прецедент історії. Сучасна наука показала, що Америка країна прастарої культури, що її історія не менш давня та що Америку далеко перед Колумбом знавали, заселили і частинно завоювали давні, так добре нам українці знамі варті.

На цю тему „Об'єднання Українських Педагогів“ в Торонто підготувало вельми цінний реферат.

Добре звійний європейський науковим кругам, український архіолог проф. д-р Ярослав Пастернак дав в дні 19-го листопада 1950 р. відчит на тему „Варяги перші білі між індіанцями“.

Численно зібрана публіка мала змогу почути з уст нашого науковця цікаві, мало кому відомі факти, з життя Нового Світу. Через епідіаскоп висвітлені світліни з археологічних знахідок, відповідні карти і схеми та інші документальні знімки чудово доповняли, ілюстрували та аргументували живу і глибоко научну тему доповіді.

Слухачі дізналися, що вже до 1492 року, тобто до першого приїзду Колумба в Америку, варяги на своїх суднах понаїхали п'ять століть випередили вітрильники Колумба та причадили до берегів Америки. Доповідач змальовує, як вони запускалися в глибоку країну, показує на карті їх шляхи, описує перші зустрічі з червоношкірими. Заслуговує уваги цікава квестія про асиміляцію варягів з індіанцями та ескімосами. Знаменні залишки релігійних впливів християнських варягів між індіанцями, що помімо поганської релігії зберегли дещо з християнської культури.

Документарний матеріал, як археологічні знахідки з рунічним письмом варягів, їхні царські пісні-заги, витяги з ва-

тиканської бібліотеки, описи і звіти французьких подорожників — науковців та проче так солідно зібране проф. Пастернаком збирав дотеперішній погляд слухачів і дав зовсім нове поняття про справу. Розгорнена після відчиту дискусія згадує у деякого рештки сумнівів.

Всю ту масу цінного матеріалу зібрав прелегант на підставі ґрунтовних праць шведських, англійських та французьких науковців, як рівномір на підставі своїх глибоких знань про варягів (доповідь спеціально цінна, а і глибоко проґрунтована побут варягів на Україні).

Писучи тих кілька рядків про цю цінну доповідь, мав я на меті звернути увагу читачів, що наш побут в країнах Нового Світу повинен глибоко нас запізнати з історією і життям країни, а тим самим слід улаштувати більше відчуттів на подібні теми.

М. В. Павленко-Луців

НАЙПЕКУЧІША ПРОБЛЕМА АЗІ

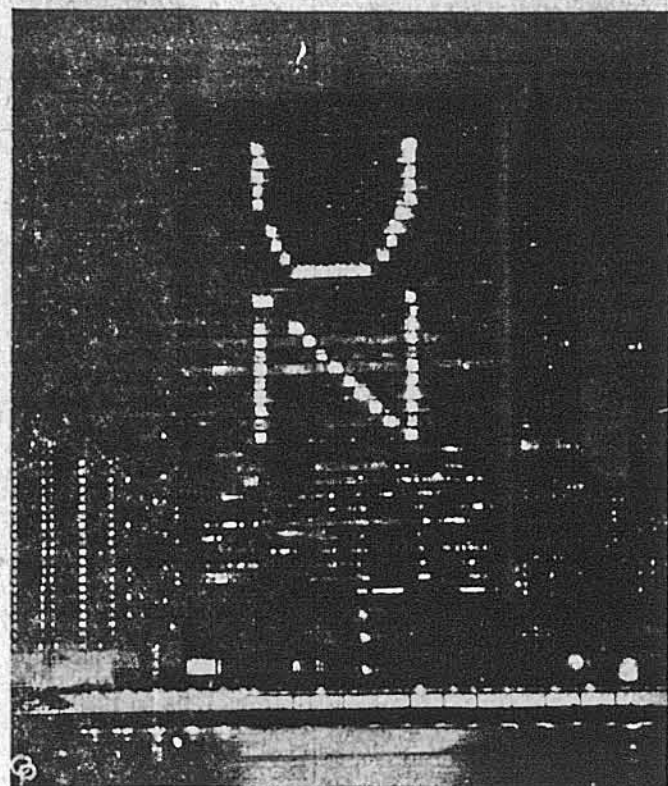
(Докінчення зі сторони 2-ої)

ти долю японського селянства, теж голодуючого. Майже вся управна земля в Японії є власністю японських землевласників, а 3 відсотки тих землевласників має в посідах 30% всієї управної землі, або іншими словами половину орендованої площі. Ці землевласники — це на протязі історії твердиня японського мілітаризму та реакції тоді, коли селяни — за японським стародавнім прислів'ям — „не повинні ані жити, ані вмирати“. Та проблему японського селянства трудно розв'язати теж і самими різними реформами. Якби розділили всю управну землю між японським селянством, тоді кожний селянський рідний припадо б два з половиною акра землі, значить на два акри замало, щоб жити. Але не зважаючи на те, реформа кончена, бо вона дасть для цього селянства на трохи вищу від голодування життєву стоду.

Рільна проблема Азії тим пекучіша, що саме там зверне ний наступ світового комунізму. Американська політика старастя всім можливим і політичними, й економічними методами впливати на цей вільний уряд, щоб вони перевели у себе рільні реформи. Без проведення таких реформ не можна упорядкувати Азії, бо саме справедливе поладження сільсько-господарської проблеми в Азії — це початок вільного життя цього континенту.

Т.

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ. А ТИМСАМИМ І СПІВВЛАСНИКАМИ ПІЦЯТИ МІЛІОНОВОГО МАЙНА ОРГАНІЗАЦІ

СВІТЛО НАДІІ В ТЕМРІВІ. Вікна нового будинку Об'єднаних Націй при Іст Рівер в Нью-Йорку освітлені в темряві так, що творять початкові літери цієї міжнародної організації, яка докладає всіх зусиль для вдеркання миру в цей гіркий хвилю.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЬО ЙОРК, Н. Й.

На службі української співачки музи

За короткий час свого існування український хор „Думка“ виступав вже декілька разів з вдатними співачками продукціями. Слухали його українські і неукраїнські слухачі і здобув він велике призначення від своїх і чужих, і то цілком заслужено. Бо і співак і диригент ставляться до своєї праці серйозно і основно підготовляють кожний свій виступ. Тому хор „Думка“ зумів об'єднати в своїх рядах справжніх любителів пісні. По здебільша тяжкий фізичний, праці збираються вони тричі в тиждень на співальні проби. Це впевняє нас, що хор „Думка“ це тривкий твір, який не заснітиться по кількох виступах, а буде щиро і віддано планувати співальні мистецтва.

Найбільше праці, на протязі року існуванню хору, вложив в нього Л. Крушельницький, організатор і дотепершній диригент хору. І це треба підкреслити. А коли, на сьогоднішній листопадовій святі, Л. Крушельницький виступив як диригент, а як рядовий співак, одразу ж вийшов диригент Ігор Соневицький, то це зовсім не значить, що він усеувався від праці в хорі. Л. Крушельницький, як рядовий співак, осясав і далі душою хор „Думка“, а диригентську батуру віддав в другі руки тому, що завдання хору ростуть прямо з дня на день, так що важко їх опанувати одній людині, яка такі працює фізично. Тому Л. Крушельницький і управа хору запросили до співпраці І. Соневицького, молодого, талановитого музичного фахівця, що недавно приїхав з Європи. Керувався він при тому ще й шляхотним, громадянським мотивом, дати змогу розвинути молодому талантові.

Ігор Соневицький це в українській громаді не частий музика-фахівець, зі закінченими музичними студіями. Основи загальної, музичної освіти одержав він у Вищому Музичному Інституті ім. Миколи Лисенка у Львові, в професорів Галі Левинської, д-ра Зіновія Лиська, Миколи Колесни

УКРАЇНСЬКА БІБЛІОТЕКА В КАЛІФОРНІ

КОМУНІКАТ X.

Недавно подав я до нашої преси сумну вістку, що предсідник Української Бібліотеки при Лівеланд Станфорд Університеті, в Пало Алто, Каліф. відійшов від нас на вічний спочинок. Цього я й боявся, бо Покійний Іван Петрушевич, за минулих 5 років, вічно хорував, і більше був у шпиталі, ніж вдома. З цієї причини, та й тому, що деякі члени нашого Комітету зрештешували — все листування та бірку книжок і газет мусів робити я сам. Але поза працю треба було ще до-

давати свої власні гроші на оплачування листів та пошток. По смерті бл. п. Івана Петрушевича я написав листа до головної управи Гуверової Бібліотеки в Пало Алто, повідомив їх про смерть нашого предсідника, та пояснив їм свою ситуацію, а рівночасно просив звільнити мене з цих обов'язків, які я виконував через ряд років. У відповідь, я отримав поштовий лист:

Dr. Harry G. Skehar
7815 Crenshaw Boulevard
Los Angeles 43, California
Dear Dr. Skehar:

Only now, upon my return from Europe, has your letter of August 27 come to my attention; I am very sorry to learn about the passing of Mr. Ivan Petrushevich, who has taken such an active interest in the Ukrainian section of our library.

We would be greatly obliged to you if you would count on your continued interest in our Ukrainian collection, which during the past year has received important additions, especially from Germany. I had the pleasure of meeting Miss Hanna Nakonetschna in Munich; she has been very active in collecting Ukrainian materials for our library.

Any books and newspapers which you would like to give to our library will be greatly appreciated.

With best regards, I remain,
Sincerely yours,

F. T. Epstein

Curator of Central and East European Collections
Тому, що Українська Секція при Гуверовій Бібліотеці вже збирала поважну бібліотеку та велику колекцію річників українських газет, побажанням було б, щоб всі українські видавництва й надалі посилали туди нові видання, а я послужу ще деякий час поштовими й інформаційними та збірною літературою.

Щиро дякую всім тим, які за минулі роки збирали всяку літературу та до мене прислали, або просто до Пало Алто. Без такої допомоги ми ніколи не були б збирали так багато книжок.

Д-р Григорій Скегар
Книжки і газети прошу
дальше слати до:
Hoover War Library, Ukrainian
Section, Leland Stanford University,
Palo Alto, Calif.

Все листування прошу слати до мене:
Dr. H. G. Skehar, 7815 Crenshaw Blvd., Los Angeles 43, Cal.

НІЛЬКИ РАЗІВ

Чи такі нічні мандри не позбавляють вас цінного сну і не топлять вас або не роблять вас докучливими та нервовими? А може ви терпите теж від болю голови, болю в кравках, у ногах та від завороту голови? Мляві нерви, які не вимикають належної тривалісної відходів з крові, можуть бути причиною ваших неможливостей.

Важко сказати, що терпіли від цих проливів, зазнають тепер чудової полегшувальності від нового ліку, що його звуть ВУ-КАЛ-О МІШАНИНА. (Bu-Cal-O Compound). Оцей лік, складений з витягів з п'яти могутніх діючих рослинних ліків, є всил, які калюють, помагають відливати крові, які забирають з тіла шкідливі залишки.

За спеціальним умовою члени цієї газети можуть дістати цей замінний препарат по знижній ціні. Заповніть оцей візник до Oregon Drug Products, Box 762, Dept. 200, Peckskill, N. Y. Звідти вишлють вам дві три-долларові пляшечки тільки за \$5, отже за знижкою \$1 на звичайну ціну. Не посилайте грошей — заплатіть просто поштовою при дорученні.

Ваша адреса _____
Місто _____
Ваша адреса _____
Місто _____

КОМУНІКАТ!

Управа Об'єднання Українців в Америці „САМОПОМІЧ“, Відділ у Філадельфії, подас до відома всім своїм членам, що Звичайні Загальні Збори Відділу відбудуться дня 1. січня 1951 року, в домі Українського Клубу, при 847 N. Franklin St. в Філадельфії, о год. 3-тій пополудні.

Оскільки би в означеному часі не явилась відповідна кількість членів, то Збори відбудуться о одну годину пізніше, без огляду на кількість присутніх членів.

При цьому необхідно зауважити, що до основних прав кожного члена на Загальних Зборах (параграф 18 статуту) належить активне і пасивне виборче право, до керівних органів відділу, з рішенням голосом у всіх інших справах організації.

Член, який зальгає з вплатаю членських складок і не вирішить їх після одноразового упоминання, тратить членські права (параграф 22 статуту) і тим самим не може брати участі в Загальних Зборах з рішенням голосом.

Управа Відділу звернулася вже писемно до всіх тих членів, які зальгають з вплатами складок, з проханням вирішення задоволення, однак не всі члени сповнили цей обов'язок.

Щоби запобігти евентуальним обмеженням членських прав тих членів, які не сплатили членських складок, ми звертаємось ще раз до них з проханням, щоби виконали свій обов'язок і як повноправні члени прибули на Загальні Збори.

Вплата складок можна доклати безпосередньо в бюрі Відділу, або поштою на адресу: „Samopomich“, 847 N. Franklin St., Philadelphia 23, Pa. (Огол.)

3 БРАЗИЛІЇ

УСПІХИ УКРАЇНСЬКОГО АРТИСТА МАЦЮКА

Часто українське громадянство мало нагоду читати про успіхи українських артистів-співаків Мацюків в Бразилії. Фахова критика прихильно оцінила їх діяльність, підкреслюючи їхні вартісні сторінки. Успішні давніші концерти дали підставу до запрошення Любомира Мацюка на пост професора співу до новоствореної консерваторії Блюмен-Центру культурного життя в Сан-Паулу.

У вересні ц. р. місце Санта Катерина святкувало сторіччя свого існування. Для відзначення його культурних заслуг тамошній театр виставив нову бразилійську оперу „Аніта Гарібальді“. Композитор опери, який водночас є диригентом симфонічної оркестри, запросив п. Мацюка відіграти партію героя опери, Гарібальді, тобто звісного героя Італії, який боровся разом з бразилійською героїною Анітою, за волю південної Бразилії.

Для відтворення ролі бразилійського типу жінки з її ментальністю та характером запрошено бразилійську співачку зі Сан-Паулу. Прем'єра пройшла з блискучим успіхом у приватності віцепрезидента держави, міністра освіти, губернаторів і інших високих урядовців і визначних гостей. Оперу повторено ще два рази і її сфальмувало підприємство з департаменту культури й пропаганди.

Фахова критика у пресі присвятила багато уваги новій опері, її композиторові та головним виконавцям. Тут наведемо частину критичних заваг, помічених у місцевій газеті в Сан-Паулу про українського артиста. Ось що там сказано: „З-поміж головного персоналу опери треба відзначити теоретика Л. Мацюка, проф. консерваторії, у важкій ролі Гарібальді. З-поміж усіх виконавців він виявив найбільше рутини. Його голос мильний, звучний, експресивний та чітка його дикція. Він почував себе на сцені певно та свobodно“.

Щиро радіємо успіхам нашого артиста-земляка. Це чим перший раз в історії обох Америк, що українського співака заангажовано до опери. Ждемо теж на новий успіх дружини артиста, пані Л. Мацюк, що виступить в наступному сезоні у національній ролі.

Бразилієць

ІНТЕРЕСНЕ ДЛЯ МУЖЧИН

Молодечес радощів бракує часто мужчинам перетвореним, вичерпаним зі сил або нервовими. У деяких випадках заважає, що недостатня кількість енергії або надмірна витрата енергії в щоденних справах була причиною недостатньої енергії або надмірної витрати енергії. Це було причиною, що мужчина не мав радощів, якими вони з природи мали віджитися.

Важливішим є відновлення від таких, що зазнали незвичайного добування енергії для кожної вітальної пігулки, званої TRI-X. Ця пігулка, як перевірено, містить в собі мінімальну щоденну вимогу важливої вітальної енергії для кожної вітальної людини. Багато людей є просто здигованими, які оці сполучають вітальну енергію в природі при витворенні нової енергії в життєздатності.

За окремою умовою члени цієї газети можуть дістати TRI-X, коли вишлють оцей повідомлення до OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. 91, Box 762, Peckskill, N. Y. Звідти вишлють вам дві три-долларові пляшечки тільки за \$5, отже за знижкою \$1 на звичайну ціну. Не посилайте грошей — заплатіть просто поштовою при дорученні.

Ваша адреса _____
Місто _____
Ваша адреса _____
Місто _____

Нові Книжки

Клуб Приятелів Української Книжки. Книжка І. О. Гай-Головка, „Посидинки з дияволом“. Фільми наших днів. Том перший. Видавець Іван Тиктор. Вінніпег, 1950. Обкладинка й ілюстрації мистця Мирона Левицького. (3 портретом автора). Сторін 144. Ціна \$1.

„Видання Клубу Приятелів Української Книжки є одним з найкращих періодичних видань українських книжок по цей бік залізної завіси, на всіх континентах, де живуть українці. Важливість такого видавництва для справи масового поширення українського друкованого слова є для кожного українця зовсім очевидна“, — сказано на вступі у зверненню до читача.

Перед нами перша книжка періодичного видавництва, що зовсім нагадує львівську „Українську Бібліотеку“ (вид. І. Тиктора), де до 1939-го р. вийшло було 80 випусків. Редагували її тоді „Українська Бібліотека“ у Львові: пок. Микола Голубець, а згодом д-р Лукиничий).

Найближчі числа видання Клубу Приятелів Української Книжки заповіджені такі: II-ий том „Посидинки з дияволом“ Ол. Гай-Головка, далі ще два томи В. Чаплєнка „Люди в тенетах“ і том новел Ю. Косача.

Видавництво заповідає, що продовж року надрукує 8-12 книжок, разом 1680 сторін.

„Посидинки з дияволом“ Ол. Гай-Головка — це живо написаний репортажний твір про переживання автора 1945-го року на терені Австрії, точніше — про його тодішнє арештування більшовиками, вже на тлі цілого його життя і боротьби з більшовизмом. Річ має документарну вартість. Це описана атмосфера, в якій приходилось жити соткам тисяч українських скитальців в той час. Тимсамим це спрямована література: тут злучене літературне мистецтво з протибільшовицькою пропагандою. Ця пропаганда тут голосно кричить, бо це не видумка, це не пусті фрази і не самі слова, а це зображена пережиті дійсність.

Твір читається справді „одним духом“, такий інтересний.

Євген Яворівський

Французький уряд і публічна опінія в останньому виявляють вже більшу згідність і компромісність щодо озброєння Німеччини та включення її в західно-європейську оборону.

ВЕЛИКА НОВИНА ДЛЯ ТЕРПІЛИХ НА РЕВМАТИЗМ І АРТРАТИЗМ

ЦІ НЕДУГИ МОЖНА ТЕПЕР ВИЛІКУВАТИ

Численні повідомлення показують, що біль, викликаний РЕВМАТИЗМОМ, АРТРАТИЗМОМ, НАПУХЛИМИ СУТІЛОВАМИ, СПІЯТИКОЮ І НЕВРИТОМ можуть бути приборканими швидко новим ліком КО-НАЛ (CO-NAL). Тисячі терпівих, які вже були зрештовані або почувалися жалюгідними, тепер вперше розгосують, що вони вперше зазнали справжньої полегшувальності. Багато з них кажуть, що їхній біль утав вже після першої дози цієї замінної медицини.

Якщо ви теж терпите від цих болю, подбайте про КО-НАЛ якнайшвидше. Можете дістати його по спеціальній ціні, коли вишлють оцей повідомлення до OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. 91, Box 762, Peckskill, N. Y. Звідти вишлють вам дві три-долларові пляшечки тільки за \$5, а це є знижка на \$1 з звичайної ціни. (Коли посилається за післяплатою С